

Roman

Poština plačana v gotovini Številka 2 Din

Naročnina: 1 mesec 8 Din,
1/4 leta 20 Din, 1/2 leta 40 Din,
vse leto 80 Din. — Račun
poštne hranilnice v Ljubljani
štev. 15.393. — Dopisi: „Ro-
man“, Ljubljana, Breg 10-12

Tednik za vse / Izhaja ob sobotah / Ljubljana, 7. VI. 1930 Leto II. - Štev. 23

SIROTA Z MILIJONI

Roman v 4 knjigah

Francoski napisal Jules Mary. Poslovenil B. R.

Prva knjiga

LJUBEZEN IN DENAR

Prejšnja vsebina

Markiju Norbertu d'Argentalu, ki je z ženskami in kvartami pognal vse svoje imetje, se na dan dražbe njegovega gradu ponudi neki Roquin, da mu preskrbi 50 milijonov frankov, ako se oženi z delavčevo hčerjo Alice, ki je dedinja stomilijonske zapuščine, ne da bi sama kaj vedela o tem. Stvar je nerodna samo v toliko, ker je dedičem na sledu tudi skrivnostni Indijec Murad, ki misli pošteno in je zato Roquinu opasen nasprotnik. Roquin je k temu Indijcu vtihotopil svojega zaupnika Laguyano, katerega je pa Murad izpregledal, ko ga je hotel okraati. Vtisnil mu je na hrbet roke neizbrisno besedo „Tat“ in ga pognal.

Marki poišče lepo Alice in se seznanji z njo. Toda pri tem zve, da je deklica srce že oddala: mlademu Valentinu. Študentu tehniko, ki takisto ne ve, da je njegova izvoljenka milijonarka. Norbert pove to Roquinu, ki ga potolaži: če Alice izlepa ne pristane na poroko z njim, pojde pač izgrda. Na Aličin rojstni dan nestane starega Bertara, njenega očeta; ko gre Alice, ki o tem še nič ne ve, nakupovat za večerjo, jo srečata dva neznanca, ki ji povesta, da se je njen oče v tovarni ponesrečil. Nič hudega ne sluteč, gre Alice z njima.

V tem se stari Bertara vrne; tudi njega sta dobila dva neznanca in ga upijanila. Prišedši domov najde v stanovanju markija Norberta, ki ga skuša potolažiti zaradi izgintja Alice.

Valentin skuša odkriti Aličino bivališče. Pri tem naleti neke noči na skrito beznico v predmestju, do katere drži podzemeljski rov. Oprezno se splazi po njem in tedaj zagleda Laguyano, ki pa se naredi, kakor da ga ni opazil. Toda ko se hoče Valentin po isti poti vrniti, vidi, da je rov zadelan!

Enajsto poglavje

BEG

Ko je Norbert odšel, je bila Alice tako prestrašena, da ni vedela, kaj naj stori. Toda ta slabost jo je kmalu minila. Občutek nevarnosti, ki ji je grozila, je zbudil v njej hladnokrvnost in samozavest.

„Še nocoj moram pobegniti,“ si je rekla. „Moram!“ In neprestano je premišljala, kako bi izvedla svoj načrt.

Laguyane ji je prinesel mrzlo malico in jo pustil na mizi. Odkar so jo ugrabili, ni še ničesar pokusila — zdaj pa je nekaj malega prigriznila in popila pol kozarca vina, da popravi svoje moči. Bila je tako slabotna, da se je bala, da ne bi omagala, že preden bi se lotila svojega načrta.

Vedela je, da jo zločinca nadzirata in da so obojna vrata dvakrat zaklenjena.

Ko so je stemnilo — to je bilo tisto noč, ko je Valentin hotel odkriti tajnosti „Molččega groba“ — se je splazila k vratom in prisluhnila. Čulo se je samo enakomerno dihanje čuvaja, ki je spal.

Laguyane in Louffard sta se v službi menjala, tako da je vsak bedel po eno noč. To noč je bil Louffard na straži.

Pri drugih vratih ni ničesar čula. Zato se je odločila, da poskusi najprej pri tem izhodu.

Toda vrata so bila skrbna zaklenjena in jih ni mogla odpreti. Z nožem je poskusila izrezati zapah, toda zaman. Hrastovina je bila pretrda in nož preslab.

Ostalo ji je samo še okno. Tiho ga je odprla.

V tem trenutku se ji je zazdelo, da čuje šum za seboj. Skočila je nazaj in se vrnila k vratom. Nič. Louffard je še zmeraj spal.

Odprla je še zunanje okno in stopila na balkon. Bila je krasna noč. Megla se je že razgubila in v daljavi je videla speči Boulonjski gozd.

Balkon je bil zelo širok, toda vodil je v sosednjo sobo, kjer je spal Louffard. Mislila je, da pride v drugo, prazno sobo, ali na hodnik — zdaj pa je videla, da to ni mogoče.

Da bi splezala na streho, ki je bila tik nad njo, še misliti ni smela. Čez strmi previs, brez opor in žlebov, ne bi bil nihče prišel.

Sklonila se je čez ograjo balkona. Pod njo je bila cela vrsta nadstropij in dolga zapuščená ulica. Obakraj pa so bili vrtovi in majhni parki, ki so med drevjem skrivali hiše in palače razvajenih Parižanov.

Ob tej uri je že vse spalo. Nikjer ni bilo čuti glasu. Niti avtomobilov, ki jih srečaš ob vsakem času, ni bilo. Tako tiho je bilo, da bi si bil človek mislil, da je na deželi.

Kaj bi bilo če bi poklicala na pomoč? Mor-da bi koga zbudila? Da, zbudila bi — Louffarda, ki je spal v sosednji sobi. Preden bi ji bil kdo prihitel na pomoč, bi jo Louffard skrnil, ali pa odpeljal kam drugam.

Begala je po balkonu in ni vedela, kaj naj stori.

„Ali naj se vržem na cesto in se na ta način rešim — za zmeraj?“ se je povpraševala. „Rajši umrem, kakor bi prišla njemu v roke.“

Povedali smo že, da je bila hiša tik ob cesti. Kakor vsaka visoka hiša, ki je zgrajena z namenom, da zrasede poleg nje druga, ki bo imela z njo skupen zid, je imela tudi ta ob kraju majhne prizidke. Ti prizidki so bili po meter vsaksebi in četrt metra široki. Bili so kakor nevarne stopnice, ki so se končale nad Muradovo garažo.

Sklonjena čez ograjo je Alice opazila to posebnost zidu. Čeprav je bila v nevarnosti, da ne izgubi ravnotežja in pade na ulico, je vendar ostala tako dolgo, dokler se ni prepričala, da bi se dalo po tej poti pobegniti.

Na drugi strani je bil velik vrt. Alici se je zdelo, da vidi med drevjem in gredami dve beli sencí, dve ženi, ki gresta počasi proti palači, skriti med drevjem.

Potem je nenadoma vse izginilo. Ničesar ni več videla in čula. Veter je potegnil in zaloputnil okno. Alici je zastala kri. Če je Louffard to slišal, je izgubljena.

Splezala je čez ograjo balkona, se sklonila in se krčevito oprijela prvega prizidka — prvega klína na tej nevarni lestvi, ki naj bi odločila njeno usodo. Za trenutek je obvisela v zraku in iskala z nogami podporišča. Zaprla je oči in s stisnjenimi ustnicami, skoraj brez diha, začela plezati navzdol. Dvakrat ji je zdrsnilo, desetkrat so ji klecnila kolena, a vselej se je vjela v poslednjem trenutku. Preteklo je šele nekaj sekund, kar je visela med nebom

in zemljo, toda zdelo se ji je, da so že dolge ure — pol njenega življenja.

Ko se je spustila do tretjega nadstropja, je mislila, da je izgubljena. Roke so ji odpovedale in sapa ji je pošla.

„Konec je,“ je vzdihnila. „Ne morem več...“

Z ostanikom svojih moči se je krčevito oklenila prizidka in stopila na naslednjega. Stisnila se je k zidu in z obupnim pogumom preplezala še tri štiri stopnice. Zdelo se ji je, da se je polasča čudna, opojna omotica, v kateri izginja vse, njena ječa in cesta, vrt in nadstropja in je samo njena pot dolga jasna črta, od vrha hiše pa do neskončnosti.

Roke in noge so ji krvavele in drhtele kakor listi trepetlike. Ni se mogla več zanesti nanje. Bilo je, kakor da ji sedi na hrbtu ogromen pajek, ki jo stiska za vrat in jo vleče navzdol. Zvrtelo se ji je v glavi. Roke so izpustile prizidek in padla je v globino.

Silen sunek jo je pretresel od nog do glave in jo zbudil iz otopenosti. Ne da bi bila vedela je bila priplezala do poslednjega prizidka in padla komaj meter globoko.

Čudila se je, da se ni ubila. Mislila je, da so vse to samo sanje, ki jih doživlja njeno izmučeno telo. Potem je vstala in videla, da je resnica. Pogledala je navzgor. Do strehe so segale stopnice, ki jih je preplezala, ona pa je stala na ravni strehi nizke hiše.

Tedaj se je mesec dvignil izza oblakov. Zagledala je spet beli sencí, ki ju je videla z balkona. Prihajali sta iz palače po dolgi, z peskom posuti poti, ki se je svetila v mesečini, kakor dolg trak. Mislila je, da sta jo opazili, toda zmotila se je. Senci sta zavili na levo.

Tedaj je Alice skočila do roba strehe in poklicala na pomoč.

Senci sta čuli njene klice. Obstali sta in prisluhnili. Oklenili sta se druga druge, kakor bi se bali.

„Pomagajte!“ je novič poklicala Alice. „Pomagajte mi! Rešite me!“

Razklenila je roke, kakor ofroci kadar zagledajo mater. Postavi pa sta zbežali in izginili med drevjem.

Vrt je bil spet prazen. Alice se je zgrudila na tla in zaplakala. Zdajci pa je začula moške glasove, ki so se bližali.

Izza dreves so se pokazale črne sence — Murad, Azep in še nekaj slug.

„Tamle je, gospod!“ je pokazal Azep na streho, kjer je ležala Alice, pol mrtva od strahu, obupa in utrujenosti.

„Poglej, kaj se je zgodilo,“ je ukazal Murad svojemu tajniku.

Hlapca sta od nekod privlekla veliko lestev. Azep je hitro splezal na streho.

Ko se je vrnil h gospodarju, mu je povedal, da leži na strehi nezavestno mlade dekle.

Murad je ukazal, naj gre po njo in jo dnese v njegovo sobo.

Ko je odšel, je ostal mladi Indijec v sobi sam z nezavestnim dekletom.

Aličin obraz je bil smrtnobled. Lasje so ji v neredu padali na čelo in zakrivali levo lice. Roke in noge so ji krvavele. Obleka je bila raztrgana in prašna, pa tudi na čevljičkih so se poznali sledovi plezanja.

„Kdo je to dekle?“ se je vprašal Murad. „Česa išče tod?“

Omočil je robec in ji obrisal obraz in senca. Tedaj je šele opazil, kako je lepa.

Alice se je jela prebujati iz nezavesti. S nezavestno kretnjo si je potegnila preko čela in odprla oči. Potem se je sunkoma dvignila in se ozrla okrog sebe.

„Kje sem? Kako sem prišla sem?“

„Nič se ne bojte, gospodična,“ jo je miril Indijec. „Tu ste na varnem. Nihče vam ne stori žalega.“

Povedal ji je, kako je prišla v njegov dom. Med tem ko ji je pripovedoval, se je počasi spomnila nevarnega bega iz Norbertove hiše.

„Zdaj se mi ga ni treba več bati,“ si je rekla in se globoko oddahnila.

Dvanajsto poglavje

PEKLENSKE MUKE

Valentinov položaj je bil obupen. Ko je videl, da je ujet, se je vrnil k rešetki in hotel kričati na pomoč. Toda v kuhinji je bilo temno. Dolgo je ždel v svojem kotu, končno pa ga je objel blagodejeen spanec. Zbudil se je šele, ko sta Laguyane in Češnja vstala in ga poklicala.

Kar je bila Alice ugrabljena, je tako malo jedel, da se je sam sebi čudil, da že ni omagal. Zdaj pa sta se ga jela lotevati glad in žeja, ki sta ga mučila čedalje huje.

Tako je prebil dva dni — zadnji dan bolj v vročici in omotici kakor pri zavesti. Bil je tako slab, da ni mogel več zbrano misliti. Ne-prestano je strmел v rešetko, ki se ni hotela odpreti.

„Češnja“ je morala opaziti, da umira od žeje in lakote, toda to je ni ganilo. Še več. Da bi povečala njegove muke, je vselej, kadar je jedla, prišla k rešetki. Vsak grižljaj kruha, ki ga je nesla v usta, mu je pokazala in zlila pred njim na tla vodo, po kateri je Valentin tako koprnel. Hotel je zakričati od bolečin, toda njegovo grlo je bilo tako suho, da ni mogel spraviti glasu iz sebe.

Zvečer se je vrnil Laguyane.

„Dekle je včeraj pobegnilo!“ je rekel „Češnji“. „Samo Louffard je temu kriv, ker je zaspal. Gospodar in marki sta ga hotela ubiti. Ujetnica je odprla okno — kako pa je prišla iz četrtega nadstropja na tla — tega nihče ne ve. Pri padcu se je morala hudo poškodovati, toda niti kapljice krvi ni nikjer. Še nekaj. Gospodar je rekel Louffardu, da mu požene kroglo v glavo, če v enem tednu ne privede dekleta nazaj. In kar on reče, drži!“

„Veš kaj, Laguyane? Nekaj bi ti rekla...“

„Kaj?“

„Dekle ima gotovo prijatelje, ki so jo iskali in našli.“

„Ali je to vse?“

„Ne, počakaj,“ ga je Češnja mirila. „Morda je bil zajec, ki si ga pred tremi dnevi vjel v rovu, eden izmed njih? On bi ti utegnil kaj več povedati.“

„Pametna misel!“ jo je pohvalil Laguyane. „Poglejmo!“

Šla sta v kuhinjo in stopila k rešetki. Laguyane se je naslonil na mrežo in se zarogal Valentinu:

„Nu, dečko, ali ti ni nič dolgčas? Vidiš, zakaj si pa bil tako radoveden! Zdaj si ujet kakor miš v pasti. Pridi malo bliže, da se pogovoriva.“

Valentin teh besed ni čul, pač — čul jih je, a jih ni razumel. Ležal je v kotu, brez besed, negiben, kakor bi bil mrtev.

Laguyane ga je zgrabil za roko in ga krepko stresel. „Ali spiš? Čakaj, se boš že zbudil — če ne, ti pomagam!“

Valentin ni odgovoril. Laguyanova roka, ki ga je stiskala kakor klešče, ga je za trenutek osvestila. Zaječal je.

„Ali nisem rekel, da bo pomagalo?“ se je zarežal stari kaznjenc. Toda takoj je umolknil. Valentin, ki je prej za trenutek dvignil glavo, se je spet zgrudil brez zavesti.

„Daj, prinesi kos kruha in požirek vina. Morda mu bo pomagalo.“

„Češnja“ je ubogala. Laguyane je vzel kozarec in ponudil Valentinu pijače, toda ustnice izmučenega mladeniča so bile tako krčevito stisnjene, da niti kapljica ni pritekla v grlo.

„Prepozno,“ je zamrmral Laguyane, — „prepozno. Fant ne preživi več dneva. Še boljše — vsaj nihče ne odkrije mojega skrivališča.“

Trinajsto poglavje

PO PARIZU

Že nekaj dni sta Trompelet in Trutat postopala po pariških ulicah in obiskovala najzakotnejše beznice ob starih utrdbah, a brez uspeha. Lopova, ki je vlomil v Muradovo kaseto in ugrabil Bertarovo hčer, nista mogla iztakniti.

Pri iskanju sta bila zelo oprezna. V gostilnah je Trompelet kazal radovednežem svoje čarovnije, Trutatovo budno oko pa je med tem iskalo zločinca.

Pričela sta že obupovati. Časih sta preseдела cele ure po praznih gostilnah in gledala skozi okna na ulico, v nadi, da ga morda vendar vidita, a Laguyane je izginil, kakor bi se bil vdrl v tla.

Večerilo se je. Droben dež je škropil in na Pariz je legala čedalje gostejša megla. Trompelet in Trutat sta hodila z žalostnim obrazom po zakotni ulici.

Tedaj sta nenadoma opazila neko žensko, ki je zbudila njuno pozornost. Neprestano se je ozirala in gledala, ali je kdo ne zasleduje. In res! Na drugi strani ulice sta šla dva neznanca moža, ki sta pazila na vsak njen korak. Bila sta dva krošnjarja z velikimi črnimi bradami. Artisti sta bila zanimiva, zakaj neznanca ženo zasledujeta. Hotela sta se prepričati in sta malce počakala, tako, da sta bila krošnjarja prisiljena iti mimo.

Zdajci sta pa bila Trompelet in Trutat svedoka čudnega prizora, ki se je odigral z bliskovito naglico.

Ženska je obstala in neznanca počakala.

Krošnjarja sta hotela iti mimo nje. Eden izmed njiju jo je pogledal, drugi pa je malomarno žvižgal „Valencijo“.

Neznanka pa ju ni pustila.

„Že dve uri mi ne dasta miru,“ se je obregnila. „Ali ni škoda časa? Če sta od policije, morata vendar vedeti, da nimam z njo posla.“

„Motite se,“ se je zasmel prvi krošnjar. „Nisva od policije. Kar prepričajte se!“

Odkril je svojo krošnjo in jel razkazovati majhne kipe iz mavca, ki jih je prodajal.

„Ali mislite, da vama verjamem?“

Pređen sta se krošnjarja zavedla, jima je sunila z rokama pod vrat in jima odtrgala umetni bradi.

„Hudiča!“ je zavpil eden izmed krošnjarjev in stisnil pesti.

Drugi pa je žensko zgrabil. Tisti trenutek pa je začutil, da so ga prijele čvrste roke in ga sunile stran, da se je zvalil na tla. Trompelet in Trutat sta bila opazila, da so žensko napadli, in sta ji prihitela na pomoč.

Ko se je krošnjar pobral, je bilo Trompeletu, kakor da vidi prikazen.

„Hudiča, niste vi Siméon?“

„Seveda sem! Tepca neumna! Na mestu, da bi mi pomagala pri iskanju, me še ovirata. Ali ne vesta, da je ta ženska Laguyanova ljubica „Češnja“?“

Hotel se je obrniti k njej, toda ona je bila že izginila.

Vsa hišna vrata so bila že zaprta in stranskega dohoda ulica tudi ni imela. Da, vsa vrata — samo vhod na postajo podzemeljske železnice je bil še odprt. Tjakaj je morala iti.

Siméon je stekel po stopnicah nizdol in skočil k okencu:

„Ali ni pravkar prišla neka ženska?“

„Da.“

„Do kod je vzela listek?“

„Do konca.“

Siméon ni vedel, kaj naj stori. Na vso srečo je takrat pripeljal prazen avto. Ustavil se je in vsi so skočili vanj.

„Do prihodnje postaje!“

Avto je zdrvel z blazno naglico. Nekajkrat je le malo manjkalo, da ni zadel ob cestni

kanton, vendar je brez nezgode dospel do postaje. Siméon in Chilpéric sta skočila v vežo, kar mimo okenca, naprej po hodniku in v vlak, ki se je že premikal.

Trompeletu in Trutatu pa se ni tako mudilo. Ko sta prišla v čakalnico, vlaka že davno ni bilo več na postaji. Pač pa sta opazila pri drugih vratih ‚Češnjo‘.

Laguyanova ljubica je prav računala. Prepričana je bila, da jo bosta detektiva zasledovala, zato ju je speljala na krivo sled. V tem, ko sta onadva skočila v vlak, se je ona izmuznila.

Trompeleta in Trutata se ni bala, ker je videla, da sta jo branila pred napadalcema. Ne da bi se bila menila zanju, je krenila svojo pot.

Artista sta ji skrivaj sledila. Megla se je že tako zgostila, da sta videla komaj nekaj korakov pred seboj. Da je ne bi zgrešila, sta se ločila. Eden je šel pred njo, drugi pa zadaj.

Kmalu so prišli do neke hiše — do ‚Molčечеge groba‘, kjer je ‚Češnja‘ spet izginila.

„Kje je?“ je vprašal Trompelet.

„Notri bo. Kaj pa zdaj?“

„Počakajva! Znabiti pride kdo in takrat bova že videla, kako in kaj.“

Čakala sta in čakala, a nikogar ni bilo.

Tedaj se je spomnil Trutat.

„Ali ni ‚Molčечи grob‘ gostilna? Kdo nama more braniti, da greva noter?“

Počasi sta se privadila temi in začela razločevati obrise oken. Šla sta okrog hiše in iskala vhod. Takrat pa je Trompelet obstal.

„Ali nisi nič čul?“

„Kaj?“

„Nekdo je zastokal.“

Trutat je prisluhnil.

„Res!“

Tedaj sta prišla do vhoda v pivnico in potrkala na vrata. Ko se ni nihče oglasil, sta pritisnila na kljuko. Vrata niso bila zaklenjena. Iz kleti so prihajali glasovi in ozek pramen svetlobe.

„V kleti točijo. Idiva tja!“

Morala sta precej časa iskati po temi, preden sta našla loputnico, ki je bila spuščena. Trompelet je udaril s čevljem po njej. V kleti je zdajci vse utihnilo.

Kalinska

„Aha!“ se je zasmejal. „Menda nimajo preveč radi obiskov. Slaba vest...“

Težki koraki so se jeli približevati. Loputnica se je odprla in svetlila ju je jarka luč. Zagledala sta može, ki niso bili videti baš prijazni.

„Kaj iščeta tod?“ se je zadril sirov glas.

Možje so ju grozeče obstopili.

„Hvala za lepi sprejem, gospôda,“ se je odrezal Trutat in odprl zatvornice svoje zgovornosti. „Žejna sva. A ne samo to. Pokazati vam hočeva tudi nekaj čarovnij, kakršnih še niste videli.“

„O, naši znanci iz Franconija,“ je nekdo vzkliknil. „Kar naprej!“

Artista sta šla po majavih stopnicah v klet, ki je bila strašno zakajena.

Vse mize so bile zasedene. Gostje so bili tako pijani, da so se opotekali. Le nekaj jih je bilo še nekoliko pri zavesti in ti so došleca nezaupljivo gledali.

Trutat in Trompelet teh pogledov nista opazila. V kotu pri blagajni sta videla ‚Češnjo‘, ki se je z nekom pogovarjala.

Gospôda, je povzel Trompelet, „pokazati vam hočem nekaj svojih umetnij. Ali mi kdo posodi novce za pet frankov? Pozabil sem denarnico doma. Bodite uverjeni, da vam denar vrnem.“

Trutat je iz kota privlekel majhno mizo in prižgal svečo, ki jo je prinesel s seboj.

Stala sta blizu blagajne, tako da sta pregledala vso pivnico. Tedaj se je Trutat nagnil k tovarišu in mu šepnil: „Spet sem čul.“

„Nekatere kovine, gospoda,“ je nadaljeval Trompelet, „nekate kovine imajo lastnost, da se pri zelo visoki temperaturi tope. Časih jih moramo razgreti na več tisoč stopinj, da to dosežemo. Če pa jih prej omagnetimo, na način, ki je moja skrivnost, zadošča že vročina sveče...“

Zdajci pa je umolknil. Čeprav je govoril precej glasno, je vendar čul pritajeno stokanje.

Zločinci so opazili, da je prestal. Nekdo ga je sunil v rebra, da se je opotekel.

„Kam pa zijaš?“

Ozrl se je in vztrepetal. Za njim je stal orjak, za glavo večji od njega. In ta orjak je imel črne rokavice. Laguyane!

Artista sta se spogledala. Trompelet se je pomembno nasmehnil in si pomel roke... Potem pa nadaljeval s svojim starim glasom:

„S tem, da sem si pomel roke, so postale električne, in zdaj moram prenesti elektriko na novec. Mislim, da se poskus posreči.“

Podržal je levo roko nad plamenom. Toda bil je tako zmeden, da so vsi opazili, da nekaj ni v redu. Novec, ki bi ga bil moral imeti v levi roki, je padel iz njegovega desnega rokava.

Zločinci so se zagrohotali. Drugi pa so skočili k artistu, da bi ga osuvali.

Trutat se je postavil predenj, da ga obrani. Ob enem pa mu je šepnil, kaj je odkril.

„Stokanje se čuje za onimi nizkimi vrati. Tam mora biti.“

„Kdo?“

„Valentin.“

„Vedel sem,“ je prav tako tiho odgovoril Trompelet. „Le kako naj ga rešimo? Veš, kaj? Ali te je toliko, da bi ugnal Laguyana?“

„Če gre za Valentina — vselej!“

„Boril se boš z njim, med tem pa jaz pogledam, kje je Valentin.“

„Dobro!“

„Zdaj pa stopi nazaj!“

V tem trenutku se je oglašil Laguyane.

„Mislim, da ne bi bilo napak, če bi naš čarovnik dokazal, da je res čarovnik. Zdi se mi, da nima čistih rok...“

Segel je za pas in potegnil nož. „Dokaži, da nisi vohun! Vedeti morate,“ se je obrnil k tovarišem, „da sta nocoj dva preoblečena policista napadla našo gospodinjo. Mogoče sta tadva imela prste vmes...“

Vsi so utihnili. Beseda ‚policija‘ jih je na mah iztreznila. Toda Trompelet se ni dal ugnati. Kakor da se ni nič zgodilo, je menil:

„Gospoda, nadaljujmo! Pokazati vam hočem nekaj novega!“

Trompelet je vedel, da visi njuno in Valentinovo življenje na niti. Smrtna nevarnost mu je vrnila hladnokrvnost. Obvladal se je tako dobro, da ni mogel nihče več sumiti, da je prišel v gostilno z drugim namenom. Samo Laguyane je ostal nejeveren Tomaž. Ko je videl, da so se vse čarovnije, ki jih je pokazal Trompelet, sijajno posrečile, je hotel vedeti, česa išče Trutat.

Trompelet je pozval svojega tovariša.

„Gospoda!“ je povzel, „ni vsakomur dano, da bi bil naslednik Dona Bosca, Nordana in drugih slavnih čarovnikov. Moj tovariš na primer še dolgo ni tako spreten kakor jaz, zato pa je toliko bolj močan. Kdor hoče preizkusiti njegove mišice, naj se oglasi.“

„Laguyane, Laguyane!“ so se začuli glasovi.

„Da, Laguyane.“ se je oglašil orjak in se prerinil v sredo. „Kdo se baha z močjo? Polozim ga na tla, da dva meseca en bo vstal.“

Slika iz presnovega zvočnega filma

„CHANSON D'AMOUR“

(Pesem ljubézni)

V glavnih vlogah Billie Dove in Rod la Rocque

Vrgel je svoj suknjič na stol in zavihal rokave, da so se pokazale njegove mišičaste roke, ki so ustrahovale že toliko ljudi. Trutat je enako storil.

Sredi sobe so napravili prostor. Mize, ki so bile napoti, so odrinili v kot. 'Češnja' je ostala na svojem mestu, vsi drugi so se stisnili k zidu. Vsem so se od krvoločnega pričakovanja svetile oči. Poznali so Laguyanovo moč in bili prepričani, da njihov junak ne bo tepen.

Tako razburjeni so bili, da niso opazili, kako je Trompelet izginil iz njih srede in sedel na stol, ki je stal v kotu.

„Ali si pripravljen?“ je suho vprašal Trutat. „Sem!“

„Začniva!“

Ko sta se spoprijela, je Trompelet še zmeraj sedel na stolu. Potem pa se je splazil k najhujšim vratom na drugem koncu pivnice. Hrušč je bil čedalje hujši. Vsi so Laguyana bodrili. Zdaj pa zdaj se je oglasila 'Češnja':

„Treščil! Izpodnesi ga! Zdaj!“

Trompelet je postal in se ozrl, hotoč se prepričati, ali ga kdo ne opazuje. Videč, da se nihče ne zmeni zanj, je stopil k vratom, jih odprl in izginil v dolgem, temnem hodniku, ki je vodil nekam navzgor. Kmalu je prišel v sobo, kjer je prižgal svojo žepno svetiljko. Dognal je, da je v kuhinji. Iz kota se je čulo pri-tajeno ječanje. Hotel je iti dalje, toda pot mu je zaprla rešetka. Posvetil je z lučjo in zagledal Valentina.

Stirinajsto poglavje

MED PRIJATELJI

Alice je bila rešena. To je vedela v trenutku, ko je stopil Murad k njej in ji podal roko. Ob njegovem pogledu je pozabila, da je še pred nekaj trenutki gledala smrti v obraz.

„Vse življenje vam bom hvaležna, da ste me rešili,“ je rekla hvaležno in mu vdano stisnila roko.

Še zmeraj je drhtela po vsem životu. Prestani strah ji je bil še zdaj v živcih.

„Pomirite se, gospodična!“ je tiho dejal mladi Indijec. „Kdorkoli ste in odkoder ste — vedite, da ste v mojem domu varni pred zasledovalci. Nihče vam ne bo storil žalega.“

Zdaj pa mi, prosim, povejte, kako ste prišli na streho moje garaže.“

Zastonj

je dan današnji v dobi vseobče draginje samo voda, ki Vam v grlo teče. In v grlo teče voda Vam vsem, ki še niste poravnali naročnine. Ne odlašajte, samo ta teden je še čas!

Alice mu je jela pripovedovati, kako jo je Norbert dal ugrabiti in kaj je hotel od nje. Murad jo je pazljivo poslušal, toda že prve besede so ga tako osupile, da se je Alice začudila.

„Ali vam je Norbert povedal, da ste dedinja velikanskega premoženja?“

„Da, povedal mi je, je potrdila Alice, „toda — odkod to veste?“

„Ali vas smem prositi za vaše ime?“

„Alice Bertara.“

„To sem slutil že po vaših prvih besedah. Da vam povem — že dolgo vas iščem.“

„Iščete me?“ se je začudila.

„Da! Izročiti vam moram premoženje, o katerem vam je pravil Norbert. Bogati ste, tako bogati, da je ni neveste v Parizu, ki bi imela večjo doto.“

Alice je široko odprla oči.

Murad ji je jela pripovedovati, kaj mu je naročil njen umrli stric in kako dolgo jo je zaman iskal.

„Mislim sem že, da vas ne najdem, tedaj pa sta mi dva prijatelja sporočila vaš naslov in prinesla vest, da so neznanci ugrabili vas in vašega očeta.“

„Mojega ubogega očeta! Kaj je z njim?“ ga je vsa v strahu prekinila Alice.

„Samo to vem, da je v Norbertovih rokah. Besedo vam dam, da ga bomo našli.“

Tedaj je stopil v sobo Azep in se nemo priklonil pred gospodarjem. Murad je Alici poljubil roko.

„Sluga vas odvede v spalnico mojih dveh sester. Tam boste prenočevali, dokler vam ne opremim posebne sobe.“

Azep je odvedel Alice po dolgem hodniku, odprl neka vrata in izginil.

Nekaj minut kasneje je Alice že spala. Sanjala je, da je pri svojem očetu. Sanjala je o bogastvu, ki se ji je obetal, sanjala o Valentinu in Muradu.

Drugo jutro ji je Murad pokazal svoji dve sestri, Zoraido in Fatmo. Bili sta dvojčici osemnajstih let, krasni dekletci, toda njuna lepota je bila drugačna od Aličine. Bila je ona toli slavljenja in opevana orijentalška lepota, ki očara vsakogar na prvi pogled. Podobni sta si bili tako, da ju nihče ne bi ločil. Bili sta tudi enako oblečeni. Z Alice sta postali prijateljici že prvi dan.

Deklica je slepo verovala Muradu, da ji reši očeta, zato se je potolažila. Toda kadar se je spomnila Valentina, se ji je stožilo srce.

Valentin, da, ljubila ga je. A zakaj ji je tolikrat vstala v duši slika mladega Indijca? Misel na Valentina ji je obujala spomine na vso lepoto in srečo prve ljubezni, pri Muradu pa je bilo nekaj drugega. Kadar je videla njegove črne zasanjane oči, ki so jo vedno iskale, je bila vsa zbegana.

Mladega Indijca je vlekla k Alice neodoljiva sila, ki se ji ni mogel upirati. Od trenutka, ko jo je prvič videl, jo je ljubil, ljubil z vsem žarom svoje duše, kakor znajo ljubiti le Orientalci.

Deklica je to čutila in se je bala trenutka, ki je moral priti. Tudi Zoraida in Fatma sta vedeli, da jo njun brat ljubi, zato sta se je oklenili še z večjo ljubeznijo.

Petnajsto poglavje

MURADOVA LJUBEZEN

Vsak večer je šla Alice z Zoraido in Fatmo v park. Spremljal jih je Murad, ki se je vselej pridružil Alici in se z njo pogovarjal.

Časih sta sestri nenadoma izginili, da Alice ni vedela kdaj in kam. Potem se je iz skritega kotička oglasila pesem, čudna pesem, kakršne Alice še ni čula. Kakor da prihaja iz neizmerne daljave, iz krajev, ki jih ne poznamo, ki o njih komaj sanjamo. V tej pesmi je bilo toliko lepote in skrite bolesti, da je Alice vselej vzdrhtela, kadar jo je čula.

Spet je prišel večer. Alice in Murad sta sedela pod visoko platano in se pogovarjala. Sve-ta tišina je vladala v parku. Nenadoma se je v daljavi spet oglasila tista peseem, ki jo je Alice tako ljubila in se je tako bala.

Tedaj je začutila, da išče njeno roko. Hotela mu jo je skriti, toda on se je sklonil k njej.

DRŌBIŽ

Benjamin Franklin, eden največjih mož zgodovine, si je v 83. letu starosti sam sestavil napis na grobu, ki zrcali vso njegovo veličino, hkrati pa tudi skromnost:

Tu počiva,
hrana črvom,
truplo

BENJAMINA FRANKLINA
tiskarja,

nalik platnicam stare knjige,
ki so iz nje iztrgani listi,
in ki ji je vez obrabljena.
Toda delo ne bo izgubljeno,
ker bo, tako upa, novič prišlo na dan,
v novi izdaji,
pregledano in popravljeno
po
stvaritelju.

Bolgar Elija Gospodinov je plesal neprestano 24 ur in si sam igral na dudo.

John Rink v Ocean-parku (Kalifornija, Združene države) si je dal zvezati roke in noge in se obesiti z glavo navzdol na strop, da je s tem bedastim rekordom dobil stavo.

Najmanjša republika v Evropi je otoček Tavolara kakih 12 kilometrov od Sardinije v Sredozemskem morju. Otok je dolg komaj dva kilometra in šteje 55 ljudi. Tavolara je postala samostojna državnica leta 1836, ko so otok prepustili rodbini Bartoloni. Do leta 1882 je tam v miru in zadovoljnosti vladal Pavel I. kot kralj. Ko je umrl, so njegovi bivši podaniki proglasili republiko. Po ustavi volijo Tavolaranci svojega predsednika za dobo deset let, glasovalno pravico pa imajo moški in ženske.

„Alice,“ je rekel s tihim glasom. „Povedal bi vam nekaj, česar že dolgo več ne morem skrivati.“

Alice je vzdrhtela.

„Ljubim vas, Alice! Ljubim vas, kar vas poznam. Recite besedo, Alice...“

„Vedela sem,“ je odgovorila deklica in njen glas je bil tako čuden, da se ga je sama prestrašila.

In niti besedice ne odgovorite...“

„Kaj naj rečem? Kako naj vam odgovorim?“

„Ali je tako težko, Alice? Ali vam srce ni česar ne veleva?“

Alice je molčala. V srcu ji je divjal vihar, ki ga ni mogla pomiriti.

T · I · G · E · R

N A P I S A L M A X B R A N D

S temi besedami je vrgel železo Jacku pod noge. Še preden je žvenket zamrl, je Jack dvignil oči: Pavijan je bil že izginil skozi vrata.

Tiger je pobral grebljo in si jo ogledal. Na vnanji strani krivine ni bilo na železu nikake razpoke, na notranji strani pa je od velike starosti že oksidirana površina počila. Tedaj je z naporom, da so mu lehti zadržetale, poskusil železo zravnati. Toda greblja se ni prav nič podala. In vendar jo je bil Pavijan s samimi pestmi upognil! Jack se je obrnil in resno pogledal Sanforda.

Le-ta je napravil obraz kakor otrok, ki je bil pravkar kaznovan in še ni prebolel strahu. Kakor preganjana zver je pogledal svojega gospodarja.

„Kaj sem rekel?“ je zašepetal.

Jack je malomarno vrgel železo na kamin. Zarožljalo je in Sanforda je vrglo s stola, a Jack je samo skomignil z rameni.

„Kaže, da bo igra vsaj zanimiva, Sanford,“ je rekel. „Zdaj šele ostanem!“

Toda Sanford kakor ga sploh ne bi bil čul. Ves sključen je sedel, pripravljen, da pri prvem šumu skoči na noge, in njegove oči so ves čas nemirno begale po sobi, iz kota v kot. Veter se je zadel v oknice in strežaj se je z vzkrikom obrnil.

„Ostaneva,“ je neusmiljeno rekel Jack in pogledal Sanforda.

Gotovo desetkrat je bil tega moža že videl v največji smrtni nevarnosti, in nikoli ni Sanford pokazal strahu. Tudi ni bilo smrt, česar se je bal. Način smrti je bilo tisto, kar mu je grozo vlivalo v dušo. Bilo je kakor bi bila vsa strahota džungle, strup, ki se plazi po tleh, in groza, ki preži na vejah, iznenada napolnila to sobo v osrčju velemesta; toda vse nevarnosti džungle niso Sanforda nikoli spravile tako iz ravnotežja kakor doživetje tega trenutka. Na Jackove poslednje besede je samo priki-mal, in omočil suhe ustnice z jezikom. Požrl je slino in se prijel za grlo, kakor bi ga tam žgalo.

Potlej so zdrknile njegove begajoče oči na odprti predal. Zdajci je planil na noge, kakor bi se bil iznenada nečesa domislil, skočil k predalu in vzel iz njega avtomatično pištolo. Jack se je obrnil in ga molče opazoval, med tem pa je jel Sanford z vročičnimi rokami razkladati mehanizem, da vidi, ali je vse v redu, čeprav je bil, kakor je Jack dobro vedel, še dan prej orožje temeljito pregledal. Prsti so mu drgetali; zdajci je vrgel pištolo na posteljo, se spustil na stol in pokril obraz z rokami.

Devetnajsto poglavje

GROZA

To je bilo priznanje popolne nemoči, in ker je izviral od Sanforda, je bilo večji dokaz za Pavijanovo moč nego v vsem ugledu, ki ga je Pavijan imel v tanglu. Sanford, ki je že tisočkrat življenje tvegaval, zanašaje se na zanesljivost svojih rok in oči, se je zavedel, da je sleherni odpor brezuspešen. Jack je stopil k njemu in mu položil roko na ramo.

„Sanford,“ je rekel pokojno. Bel, od strahu ves prepadel obraz se je ozrl k njemu. „Sanford,“ je ponovil, „bolje bo, da greste.“

Z napetostjo je opazoval boj v njegovih očeh, strahoviti napor, ki je razodeval, kako se trudi, da se pokaže pogumnega, in strah, ki ga je vselej iznova premogel.

„Rad bi ostal,“ je zajeceljal.

„Vem, da bi radi, Sanford. Prav dobro vem. In tudi to vem, da vas strah ne naganja. Nikakor ne. Hipnotizirani ste, to je vse. Nu, iz šolskih let pomnim, da sem bil med vrstniki vedno njih kolovodja, dokler ni prišel drugi, ki je bil nekaj večji od mene. Ni bilo toliko njegova velikost, ki mi je imponirala, toda v njegove oči je vselej prišlo nekaj čudnega, zastrtega, kadar je pri pretepih šlo trdo na pesti, in te oči so me preganjale. Dokler njega ni bilo, sem bil junak, potem pa sem se skrival po kotih, samo da se ne srečam z njim. Prav tako je zdaj z vami, Sanford. Ta človek je za vas pravcata pošast!“

Toda Sanford se ni dal potolažiti. Votlo se je zasmeljal, potem pa se mu je smeh utrgal in pokazal je na kamin.

„Pošast?“ je vprašal.

Njegovega gospodarja je streslo.

„Mimo tega,“ je povzel Sanford, „bi nekaj stavil: če tudi vas je bilo strah dečka z zastr-

timi očmi, ste se naposled vendarle opogumili in ga naskočili.“

Jack se je sanjavo nasmehnil.

„Bil je takrat prav spodoben boj,“ je pri-kimal. „Dečko je bil v boksanju doma, in vse-lej, kadar sem se vrgel nanj, mi je prismolil udarec v obraz. Rečem vam, lep obraz sem ta-krat imel. Najmanj deset dni nisem niti brati videl.“

Vedro se je zasmel ob tem spominu, po-tlej pa se je spet domislil strežaja.

„Tisto je bilo nekaj čisto drugega, Sanford. Ni vas treba biti sram. Hipnoza je, vam rečem.“

„Strah je!“ je grenko odvrnil Sanford. „Re-čem vam, ledeno mraz mi je v dno želodca. Vem, kaj je, strah in nič drugega; nekaj, kar je vam neznana stvar! Gledal sem vas, ko je lev skočil na vas, in časih sem kar molil, da bi se umaknili, samo da pokažete, da ste tudi vi človek. Toda nikoli niste trenili z očmi.“

„In veste, zakaj ne?“

„Nu?“

„Ker sem bil vselej prestrašen na smrt. Najrajši bi bil pobegnil, a potlej me je postalo sram. Vselej me je bilo strah pred lastnim strahom, in tudi tega sem se bal, da bi vi opa-zili, da me je strah. Vedite, da mi je vsakič strah šinil v kosti. To vam odkrito priznam.“

Sanford ga je pogledal v nemem občudo-vanju.

„In vsa ta leta ste to skrivali,“ je zastokal.

„Niti ne pol tako, kakor vi svoje drugo ime.“

„Vaudrain!“ se je zgrozil Sanford. „Ali naj vam vse povem?“

Proseče je uprl oči v Jacka, toda le-ta je počasi odkimal.

„Ne vprašam vas, pod katerim imenom ste živeli. Imena ne morejo v mojih očeh prav nič izpremeniti, kaj ste mi. Stal sem z vami v ognju, dragi prijatelj, in vem, da ste pristnega kova. Vaudrain? Sanford? Kaj naj mi to bo? In zdaj idite domov in pozabite to nesrečno hišo.“

Vsa njegova zvesta duša je sijala iz njego-vih oči. Strežaj je to videl, toda upognjeno železo na kaminu je neprestano vleklo njegov pogled nase kakor kačje oko. Čez nekaj časa je s sklonjeno glavo vstal in jel pospravljati svoje stvari, ki so ležale na postelji. Jack je sé-

del na stol pred oknom in si prižgal novo ci-gareto, trudeč se, da ne izda vznemirjenja; in vendar mu je sleherni šelest perila, sleherni škripljaj usnjatega kovčega težko legel na srce. To je pomenilo ostaviti prapor, kakor da stara garda pred bitko dezertira. Začutil se je sa-mega in zapuščenega v kritičnem trenutku. Zdaj je bilo vse tiho in ko se je obrnil, je stal Sanford pred njim in gledal v tla.

„Adios, stari prijatelj,“ je vzkliknil Jack. „Čez nekaj dni bom spet pri vas.“

Sanford je dvignil glavo; trzil je z ustni-cami, toda beseda ni prišla iz njegovih ust, in potlej se je obrnil k vratom. Celó potem, ko je bil že zunaj, se je zdelo, da še zmerom divja v njem boj, zakaj trikrat po vrsti so se vrata premaknila, preden so se zaprla; toda ko se je odločil, so koraki naglo odhiteli po hodniku, zavili v teku okoli vogala, in nato je bilo vse tiho.

Jack je obrnil stol v zid in sedel. Cela ura ga je še čakala, ali vsaj skoraj cela ura, preden se Pavijan vrne, da čuje njegov definitivni sklep. Če se ne pokori, kako se bo izpremenil

Slika iz presladkega zvočnega filma

»CHANSON D'AMOUR«
(Pesem ljubezni)

V glavnih vlogah najlepša žena Amerike Billie Dove
in Rod la Rocque

obraz njegovega sovraga, in kakšen bo boj? Slutil je, da bo to boj brez orožja, rokoborba in boks; in potlej se mu je oko ustavilo na greblji, in streslo ga je.

V tem čakanju so se mu čuti tako zostrili, da je razločil tikanje ure v sosednji sobi. To mu je dalo občutek, da je na smrt obsojen, in ura kakor da na glas šteje sekunde, ki so mu še namenjene. Hotel je že vstati in uro zakopati pod blazino na postelji, in le težko se je premagal, da ni storil po prvem impulzu. Zdaj ga ni ura nič več motila, namestu nje pa je čul trušč na ulici.

V tem času je bilo navzlic temi še zelo živo na ulicah v tanglu. Zdaj pa zdaj so prepirajoči se otroci zagnali vik. Potlej je začul pogovor mož, in enkrat se je oglasil nečloveški smeh pijane ženske.

Tudi duhovi iz spodnjih prostorov, kjer so se ljudje pripravljali k večerji, so mu zdaj prvič udarili v nos. Prav dobro je razločil pečeno čebulo in najvsiljivejši vseh duhov, duh po pečeni slanini. Vse okoli njega so se ljudje zadovoljni predajali svojim navadam, ničesar ne sluteč o strahotah, ki so se pripravljale v tej sobi „Ukročena merjasca“. Tako so se mu zdajci poostrili čuti, da se mu je hotelo zazdeti, da čuje na hodniku prav tihe stopinje.

Mrzel pot mu je stopil na čelo. Ali niso prihajale proti njegovim vratom? Skušal se je potolažiti; dejal si je, da so na hodniku še druga vrata razen njegovih, toda oprezne stopinje so postale glasnejše, razločnejše. Ustavile so se baš pred njegovimi vrati; Jacku je bilo, kakor bi nekdo težko sopeč zunaj prisluškoval. Ali je Pavijan samo počakal Sanfordovega odhoda in se je že vrnil na boj?

Vrata so se odprla in vstopil je — Sanford.

Bil je ko človek, ki je prestal hudo bolezen; njegov korak je bil opotekajoč, kakor bi bil vstal po dolgi bolezni, siv in upadel je bil. Odložil je kovčeg, vrgel klobuk v kot in sedel zraven postelje.

Mnogo je moči povedati s samimi očmi, in gospod in njegov strežaj sta tisti trenutek živo govorila s pogledi, dokler ni Jack stopil k njemu in mu ponudil roke. Sanfordovi ledeno mrzli prsti so se je oklenili.

„Razumem,“ je rekel Jack, oni pa ni ničesar odvrnil.

Pogosto odloči bitko nepomemben incident; četudi Sanfordov povratek ni mnogo povečal Jackovih moči v morebitnem boju s Pavijanom, je imel vendar zanj veliko moralno vrednost. Poslej ni bil nič več sam. Bilo mu je, kakor da se je mora umaknila trdemu spancu, ali spanec budnosti. Odprl je oknice na stežaj in se zagledal v vrvenje na ulici. Ljudje so se mu videli majhni, majhni, ker so bili daleč, in majhni v primeri z njegovo prerajano energijo.

Namestu da bi potrpežljivo počakal Pavijanovega povratka, se je zdaj odločil, da sam napade. Najrajši bi mu bil takoj stopil nasproti in ga podrl na tla. Pogledal je na uro. Še štiri-deset minut, preden se velikan vrne, in v tem mora kaj ukreniti. Strah ga je bilo sesti nazaj; strah Sanfordovega zmešanega pogleda, in tedaj se je domislil, da bi stopil k Mary in jo vprašal ali res želi, da zapusti tangle. Saj to ni mogoče... Celo ob misli nanjo ga je zapeklo v roke, kjer se ga je dotaknila, in spet je začutil njeno bližino kakor prej, ko se je sklonil k njej. Ali je bil močan? V tem trenutku je imel občutek, da bi mogel preobrniti svet.

„Čez nekaj minut se vrnem,“ je rekel Sanfordu. „Prosim, počakajte me.“

„Sam?“ je vprašal Sanford in takoj nato zardel. „Da, gospod.“

Jack je stopil z lagotnimi koraki skozi vrata, dol v vežo in naravnost proti sobi Mary Doverjeve. Ko je že hotel pritisniti na kljuko, je za trenutek postal, da zbere misli, da preudari, kako naj jo vpraša, in ko je tako čakal, je začul od znotraj njen glas. Govorila je tako tiho, da so mu njene besede priplavale na uho kakor sladko žuborenje potočka; tedaj pa ji je odgovoril globok moški glas.

Nekaj znanega v njem ga je osupilo. Stopil je od vrat in pogledal po hodniku. Nikjer žive duše, le plinovka je migljala v kotu. Tedaj je Jack stekel po hodniku ven na zasilne stopnice, ki so bile prizidane zraven Marynega okna.

Dvajseto poglavje

SKRIVNOST

Bil je eden tistih soparnih pomladanskih večerov, ko je zrak malone popolnoma miren in te vlažna toplota v hiši duši; Jacka je kar poživilo, ko je bil zunaj na požarnih stopnicah — bilo mu je, kakor bi bil stopil iz ječe v svo-

bodo. Baš pod njim je bila ozka ulica, ki so jo ravno poškopili in se je še mokro lesketala in zrealila sij svetiljke v dolgem žoltem svetlobnem pramenu; pod nekimi hišnimi durmi je stal Kitajec, ves Američan, izvzemši opanke, kito in dolgo pipo.

Vsa tiha je bila ta ulica. Nočni hlad je blagodejno pobožal Jackov obraz, in ves zadovoljen s svetom se je zdaj obrnil k Marynemu oknu.

Sámo naključje je hotelo, da je videl v njeno sobo. Okno je bilo odprto, toda gosta zavesa je bila spuščena; isti piš vetra, ki je bil Jacku potegnil čez obraz, pa je odgrnil zastor z obeh strani. In tedaj je zagledal sredi sobe Mary in Pavijana. Deklica je Jacku obračala hrbet, vendar je videl, kako je iztezala roko proti velikanu; hlastno je govorila vanj in njen glas je bil proseč.

In zdaj je Jack mahoma razumel, kako je Pavijan prišel do svojega imena; stal je s prekrižanimi rokami, glavo je imel sklonjeno in ostro jo je opazoval. Še zmerom je bil v njegovih črtah porogljiv usmev in njegov zasmehljivi izraz je bil opičji, da bolj ni mogel biti. Vse tisto, kar je bil Jack prej v somraku samo domneval, je zdaj v svetlobi videl popolnoma jasno. Koža mu je bila brezbarvna ko star pergamen; gladko in mastno je bila napeta čez lične kosti; naprej štrleča brada, nos, usta in iskreče se oči, vse to ga je navdajalo z neizrekljivim gnusom. Tisti trenutek ga ne bi bil mogel naskočiti z rokami, najrajši bi bil nestvor pohodil do smrti kakor nečist mrčes.

Marynih besed ni razumel, ker je tiho govorila, toda Pavijan je odgovarjal glasno in razločno.

„Vseeno, od kod prihajam, kakor vidiš, sem tu.“

Umaknila se mu je in odkrila Jacku del svojega obraza. Njene oči so nalikovale Sanfordovim malo prej, brez moči in kakor uklete od groze so zrle v pošast. Hladnokrvno je Jack premeril razdaljo med požarnimi stopnicami in oknom. Z enim korakom bi bil pri oknu. Še en korak, pa bi bil sredi sobe, in s tretjim korakom bi mogel Pavijanau za vrat. Vse to bi seveda storil le v sili, in prav za prav je to silo pričakoval, zakaj Pavijanov nastop je bil skrajno grozeč.

„Tu si,“ je ponovila.

Strepetala je in Tiger se je komaj premagal, da ni skočil v sobo, videč, kako jo trpinči. Toda nekaj ga je zadržalo, nekaj čudnega v njenih besedah. Veter je močneje zapihal.

„Stopi sem! Ne delaj tako neumnega obraza, kakor ne bi znala do pet šteti. Stopi sem, ti pravim!“

Stopila je bliže k njemu, vendar je pustila mizo med seboj in njim.

„Sedi!“

Ne upajoč se odvrniti oči z njegovega obraza, je segla z rokami za seboj, našla stol in storila kakor ji je ukazal.

„Ali sem duh? Hudiča, tak ne delaj mi tako kislega obraza!“

Pokorno je raztegnila ustnice v prisiljen nasmeh, a takoj se je spet zresnila.

„Nu, vendar!“ je prikimal. „Mary, veš, da nate mnogo dam, kadar si pametna.“

Hotel je okoli mize k njej, toda ona je vstala.

„Sedi, kakor sem ti rekel!“

Ustrašila se je in omahnila na stol, on pa je sedel na rob mize, še zmeraj s prekrižanimi rokami.

„Kdo je ta tujec?“

„O kom govoriš?“

„Ne delaj se neumne! Dobro veš, koga mislim. Tiger mu menda pravijo.“

„Ne vem, kdo je.“

„Kdo ga je spravil sem?“

„Sam je prišel.“

Pavijan se je neslišno zagrohotal.

„Lažeš, ti sama si ga poklicala.“

„Ne.“

„Kaj počne tu?“

„Namestu Larryja je.“

„Ali je to vse?“

„Vse.“

Dalje prihodnjic

Po smrti

je prepozno kes obujati. Zato ne odlašajte več in pošljite naročnino! Ta teden je usoden za vse zaostankarje, ki nam še dolgujejo za 1. četrtletje: sami bodo krivi, če ne dobe več prihodnje številke z velezanimivim nadaljevanjem obeh romanov. Tudi one c. naročnike, ki ste v zaostanku za junij, vljudno prosimo za poravnanje dolga, da se Vam drugi mesec preveč ne nabere.

Branko Sodnik:

En dinar

„Morda se še spominjaš, da sva nedolgo tega govorila o ljubezni. Takrat sem ti dejal, da se tak flegmatik, kakršen sem jaz, ne more zaljubiti. In vendar sem bil prav takrat zaljubljen, hudo zaljubljen. V tisto mlado punčko s promenade, ki si mi jo ti pokazal. Ne vem, kaj me je najbolj vleklo k njej. Najbrž vse... Njen vitki stas, svetli lasje, ki so se ji vsipali na ramo, svetle otroške, nekam otožne oči...“

Premolknil je. Ali se je sramoval svoje sentimentalnosti?

Šele čez nekaj časa se je spet sklonil k meni in nadaljeval še bolj tiho:

„Da, zaljubil sem se vanjo. Vsak večer sem hodil na promenado in... tudi ona je prihajala. Opaziti je morala, kaj se godi v meni. V njenih očeh sem to čital.“

Spočetka se mi je samo časih poredno nasmehnila. In ta nasmešek je postajal zmeraj bolj domač, zaupljiv resen. Čutil sem, da me ne bi bila odgnala, če bi se ji bil približal... in vendar sem molčal.

Nekega dne je ni bilo na promenado. Ko sem jo drugi dan spet videl in jo očitajoče pogledal, je pobesila oči. Takrat sem vedel, da me ljubi.“

Spet je utihnil. Morda mu je bilo že žal, da mi odkriva svojo skrivnost, svoje srce? Ali pa se je bal mojega odgovora?

„Zgodba, kakor sto drugih...“ je rekel trpko, „in vse enako končajo... Tudi moja... Poslušaj!“

Mesec je šel h koncu. Bilo je poslednjo nedeljo pred prvim. Še en dinar sem imel v žepu, en sam dinar. Premišljeval sem, kako naj ga obrnem. ‚Cigaret si kupim‘, sem si dejal, ‚poldne jih ne dobim.‘

Srečaval sem ljudi in vsi so imeli pisane listke v gumbnicah. ‚Nabiralni dan‘, sem se nasmehnil, ‚toda od mene ne dobe nič.‘

Sam ne vem kolikokrat so me obsule pridne nabiralke. Sama lepa, mlada dekleta. Težko sem si jih otresal, tako so silile vame, a vendar je šlo. Končno sem bil že tako sit večnega moledovanja, da sem zavil v stransko ulico, misleč, da bom imel tam mir. A prav tam... prav tam...“

„Kaj je bilo tam?“ sem ga vprašal skoraj nestrpno, ko mu je zastala beseda. Ozrl se je vame in nekaj osuplega je bilo v njegovem pogledu. Popravil si je lase, ki so mu padli na čelo, potem pa je spet spregovoril:

„V tisti ulici sem jo srečal s puščico v roki. Ni bila sama. Znjo je šla neka njena prijateljica, ki sem jo na videz tudi poznal. Izpreletelo me je. Pogledal sem naokrog, kam bi lahko izginil, preden bi me opazila, toda ulica ni imela nobenega stranskega izhoda. Tudi trafike ni bilo v bližini, da bi skočil vanjo. Moral sem iti naprej, njej nasproti.“

Tedaj me je opazila in mi zastavila pot.

„Gospod, ali vam smem pripeti listek? Samo dva dinarja...“

Zakaj je moralo tako priti? En dinar sem imel v žepu, en sam dinar... Če bi jih imel deset, če bi jih imel sto, vse bi ji dal... Ogovoril bi jo bil in v mojih besedah bi odkrila, da jo ljubim. In drugič bi se ji na promenadi pridružil...

Obup me je obšel, da se je moralo tako zgoditi. Hladno, skoraj sovražno sem jo odrinil od sebe in rekel osorno:

„Pustite me!“

Takrat so se srečale moje oči z njenimi in v njenih so bili očitki in prezir.

— — — — —
Dostikrat sem šel še na promenado in skoraj vselej sem jo videl. Toda obrnil sem se stran. Tudi ona... Drug drugega sva se sramovala, drug drugega sva ogoljufala za lepe sanje. Prevelik prepad je ležal med nama.

In samo en dinar več bi bil moral takrat imeti, pa bi bilo drugače...“

Utihnil je in se zagledal skozi okno na ulico. Mračilo se je že. Prve luči so zagorele v mrak. Tudi njegove oči...

„Samo en dinar več...“ je zašepetal še enkrat.

Potlej pa je vzel klobuk in odšel.

V Crébillonovi tragediji ‚Xerxes‘ večino nastopajočih oseb umore. Neka igralka, ki je že mnogo moških onesrečila, je zato nekoč posmehljivo rekla Crébillonu: ‚Gospod, dajte mi vendar o priliki seznam oseb, ki jih v vaših dramah zabodejo.‘ ‚Prej bi si od vas izgovoril seznam tistih, ki ste jih vi zastrupili,‘ je bil odgovor užaljenega pesnika.

Za slabo voljo

„Alenka,“ reče mati strogo svoji hčerki, „ko sem snoči nesla kolačke v jedilno shrambo, so bili trije. Danes pa je samo eden?“ — „O, mamica,“ odvrne nedolžno Alenka, „tretjega sem pa v temi prezrla!“

„Ali pojdeš letošnje poletje v gore?“ — „Ne. Tam so mi cene previsoke.“ — „Pa na morje?“ „Tudi ne. Tam so mi pa preslane.“

„Ze zopet je nekega moža avto povozil!“ — „Strašno! In še v teh časih, ko je tako malo mož!“

Francoski kralj Ludvik XIV., znan pod imenom „Solnčni kralj“, je nekoč dejal svojim dvorjanom: „Kralji imajo oblast od Boga in če komu od vas zapovem, da skoči v vodo, mora to brez pomisleka storiti.“ Takrat vstane grof Guise in hoče oditi. „Kam?“ ga vpraša kralj. „Učiti se plavanja. Veličanstvo!“

„Kako je vaše polno ime?“ je vprašal pruski kralj Friderik portugalskega poslanika Zarembo. „Moje polno ime,“ je odgovoril le-ta, „je Zirrizarrikorumbarizzi-Zarembo.“ Tako dolgega imena pa živ hudič nima!“ je vzkliknil kralj. „Veličanstvo, saj tudi ni z menoj v sorodu!“

Pesnik Byron je bil na eno nogo hrom in to je njegovo ničemurnost strašno dražilo. Steherno namigavanje na njegovo bolezen ga je užalilo, naj si je bilo še tako nedolžno. Nekega dne ga je vprašala vojvodinja Devonshirska, ki je nekoliko škilila: „Kako kaj gre, mylord?“ „Kakor vidite,“ je zasikal občutljivi pesnik.

„Povejte mi, gospod Muhovič, kaj vam neki žena reče, ko prihajate tako pozno domov?“ „Ne izprastuje, saj veste, kakšne so ženske. Vselej postane historična.“ „Najbrže historična?“ „Ne, historična.“ „Kako to?“ „Nu, vselej mi začne naštevati stare grehe iz prošlosti.“

Shawu ni nihče tako v želodec kakor prosilci avtogramov. Če bi vselej ravnal po prvem razpoloženju, bi vse ljudi, ki ga prosijo za avtogram, najrajši poslal v pekel. Ker pa je na dnu srca dober človek, navadno odneha.

Nedavno temu je dobil pismo z Nove Zelandije. Ves radoveden ga je odprl in zagledal v njem prošnjo za avtogram.

Shaw se je zapenil od jeze in brez odloga napisal: „Lovei za avtogrami so šiba božja za slavne ljudi. Ker pa bodo ostali pri svoji neužitni navadi vse dollej dokler se jim bomo mi odličniki podajali, se čutim dolžnega, da v imenu blaginje svojih tovarišev in sebe samega vašo prošnjo, spoštovani gospod, najodločneje zavržem. Vaš udani...“

In spodaj podpis: „Bernard Shaw“.

„Očka, Slavko mi je rekel, da so učitelji za to plačani, da so v šoli. Ali je res?“ „Seveda, sinko.“ „A to je krivično, saj jim vendar vse mi naredimo!“

„Kupila bi globus za sinka, ki hodi v šolo.“ „Izvolite, milostljiva. S kakšno velikostjo pa smem postreči?“ „Z naravno, seveda!“

Slikar Tician je priredil zabavo. Gostje so se prav dobro imeli, a ko so potem po naključju zvedeli, da je gostitelja tista večerja le nekaj malega stala, so ga zasmehovali in se norčevali iz take „gostije“.

Tician se jim je maščeval na prav svojevrsten način. Povabil jih je na drugo gostijo: povabljeni so mislili, da bo popravil „pogreško“, ki jo je storil na prvi gostiji, in so se vabilu polnoštevilno odzvali. Toda na veliko začudenje niso opazili nikakih posebnih priprav; zato so bili tem bolj napeti, nadejaje se presenečenja prav posebne vrste. In to presenečenje je tudi prišlo. Tician je prosil za besedo in rekel:

„Gospoda, vi ne cenite družabne zabave, nego samo višino troškov. Evo vam!“

S temi besedami je vzel svečano obleko, vredno 5000 cekinov, dar cesarja Karla V., ter svojo najnovejšo pravkar dogotovljeno sliko, in vrgel oboje v ogenj.

„Tako, gospoda moja,“ je sklenil svoj govor, „upam, da ste zdaj zadovoljni, in da so bili izdatki dovolj veliki. Lahko noč, pojedina je pri kraju!“

„Gospod ravnatelj, iz dveh razlogov bi prosil za povišanje plače.“ „In katera sta ta razloga?“ „Dvojčka, gospod ravnatelj.“

Neki zbadljivec, ki je živel v dobi rimskega cesarja Tiberija, je imel pri nekem pogrebu take nagovor na pokojnika:

„Prosim te, da sporočiš blagopokojnemu cesarju Augustu, da volila, ki jih je zapustil narodu, še do danes niso izplačana.“

Ko je Tiberij to zvedel, je dal zbadljivca poklicati k sebi, mu izplačal, kar je imel dobiti, nato pa mu je dal odsekati glavo.

„Zdaj pa pokojnemu Augustu sam povej,“ je rekel Tiberij, „da sem ti izplačal tvoj delež.“

Dumas

starejši je bil pri predstavi neke drame Alexandra Soumeta. Tedaj je zagledal v parterju moža, ki je zaspal.

„Poglej no, Soumet,“ je podražil pesnika, „tak je učinek tvojih dram!“

Drugi večer so dajali neko Dumasovo dramo. Prijateljla sta bila spet v gledališču in zdajci je Soumet položil Dumasu roko na ramo ter mu pokazal spečega moža v prvih vrstah:

„Kakor vidiš, tudi pri tvojih dramah ljudje zaspé!“

„V zmoli si, prijatelj! To je oni od sinoči, ki se še ni zbudil.“

Vzrok in učinek

Gospa: „Mina, ali ni gospod vprašal po meni?“

Nova služkinja: „Ne, milostiva. Rekel je, da ima dama, ki bi rad z njo govoril, kakih štirideset let, na kar sem rekla, da to ne morete biti vi, ker...“

„Dobro, zelo dobro! Zato vam dam jutri popoldne prosto.“

„Hvala, milostljiva. Gospodu sem rekla, da to ne morete biti vi, ker ste vi okoli petdesetih.“

„In jutri, ko boste prosti, se lahko obenem razgledate za novo službo.“

„Kaj je bankerot?“ — „Če denes denar iz suknje v hlače in dšas suknjo upnikom.“

Oče (jezno): „Vas bom že naučil dvoriti moji hčerki!“ Mladenič (navdušeno): „To bi vas lepo prosil. Dostoj je bil ves moj trud zaman.“

„Kako vam je ime, obtoženec?“ — „Nu veste kaj, gospod prezident, da se norčujete iz starega človeka — že petnajst let berete moje cenjeno ime v vsakem spodobnem časopisu, pa bi se zdaj hoteli neumnega delati!“

Oglas

V nekem nemškem listu — to ni šala, ampak čista resnica! — smo čitali oglas, ki ga priobčujemo v prevodu:

Oljnato sliko
1 m² veliko, ugodno prodam

Kako bi bilo, če bi začeli prodajati denimo 1½ kilo not ali pa 2 dm³ knjig?

Za birmo:

ure, zlatnane in srebrnane
popust 15%.

I. Pakiž
Pred škofljo

SEDAJ JE ČAS

ZA TRAJNO ONDULIRANJE!

Vsa v to stroko spadajoča dela izvrši hitro, trpežno in po zmerni ceni — pravi damski

ČESALNI SALON »OLGA«
Ljubljana VII — Medvedova cesta 23

Ali ste bolni?

O srčnih nevrozah

Pod pojmom 'srčne nevrose' razumemo celo vrsto neugodnih počutij srca, ki so sicer za bolnika zelo neprijetna in časih tudi precej mučna, pri katerih pa navzlic vestni in skrbni tudi večkratni preiskavi zdravnik ne more odkriti nikakih organskih izprememb v nobenem delu srca. To se pravi tedaj, da ne gre niti za tako zvano napako srčne zaklopnice niti ne za obolenje srčnih mišic.

Bolnik toži na vse mogoče načine. Da mu srce razbija, da ga duši, tišči v okolici srca, sape zmanjkuje, tesnoba obhaja itd. To so najčesči simptomi.

V nasprotju z res nevarnimi boleznimi srca je srčna nevrosa popolnoma nedolžna.

Vzrok ji je v veliki razdražljivosti srčnih živcev, zato jo navadno opažamo pri ljudeh, ki jim je živčni ustroj prišel iz ravnotežja, tedaj pri zelo nervoznih ljudeh, pri nevrastenikih, slabokrvnih in ljudeh, ki so prestali dolgo in hudo bolezen.

Vsakdo si lahko ustvari pojem o srčni nevrosi, ker ga ni človeka, ki ne bi bil vsaj začasno doživel nekaj sličnega.

Omenim samo razbijanje srca, občutek, kakor da hoče srce prestati delovati (pri izpitih, velikih razburjenjih, pri navadnem bljuvanju, po preobilo zaužitem alkoholu ali kavi itd.).

Srčni živci se sploh radi vznemirijo in zato jih kaj naglo razdraži alkohol, posebno pa nikotin.

Najbolše sredstvo za srčno nevroso, hkrati pa tudi pomoček, da se zavaruješ pred njo, je miren in pameten način življenja. Bodi zmeren v jedi, alkoholu in kajenju, če pa gre za splošno nevrastenijo, se zdravi s hidroterapijo, vzemi pomirjevalna sredstva, ogljikovokisle kopeli in izpremeni zrak.

Mnogi ljudje mislijo, da so posledica srčne nevrose srčna napaka in druge resnejše bolezni srca. Izrečno poudarim, da to ne drži. Dr. F. K.

Če posije solnce na gnojišče, odgovori s smradom.

Elektroindustrija - LUX

družba z o. z.

Ljubljana, Gosposvetska c. 13.
Trgovina: Šelenburgova ul. 3.

Lustri / Elekromotorji / Radioaparati / Elektromaterijal

KAZ OBETA KINO

Elitni Kino Matica

Tel. 21-24

EDINI ZVOČNI KINO V LJUBLJANI
z najboljšo svetovno aparaturo Western Electric.

TRENING ZA POROKO. Zvočni film, v glavni vlogi William Haines in Joan Crawford. — BUSTEROVA 24-KARATNA NEVESTA. Zvočni film smeja in zabave, v glavni vlogi Buster Keaton. — CHANSON D'AMOUR (Pesem ljubezni). Najslajši zvočni film te sezije, v glavni vlogi Billie Dove in Rod la Rocque. — BELE SENCE. Zvočni vefilm ljubezni in romantičnega čara. V glavnih vlogah Monte Blue in Raquel Torres.

Kino Ideal

KAMEN MRŽNJE. Film ljubezni in mržnje, v glavnih vlogah Käthe Nagy in Hans Brausewetter. — GOLGOTA NASHI DNI. Pretresljiva drama iz vsakdanjega življenja. V glavni vlogi James Murray. — SENZACIJA CIRKUSA ROBERTSON. Drama cirkuškega življenja, v glavni vlogi Ken Maynard. — V CARSTVU VALČKA. Film o ljubezni mladega častnika in lepe godbenice. V glavnih vlogah Albert Paulig, Vera Veranina in Erich Barclay.

Kino Ljubljanski Dvor

Telefon 27-30

Predvaja ob najnižjih ljudskih cenah 2.—, 4.—, 6.— in 8.— Din reprize najboljših filmov!

ČLOVEK PROTI ČLOVEKU. Film velikih senzacij, v glavni vlogi Harry Piel. — SLON NURI. Film iz indijske džungle. Kulturni film ZKD. — SESTRA MARIJA. Pretresljiva drama iz življenja nesrečno zaljubljene opatice. V glavnih vlogah Arlan in Werner Pittschau. — KRALJA MODE. Film smeja in zabave. V glavnih vlogah Pat in Patachon. — LJUBICA RODZVOLSKEGA. Film ljubezni z božansko Brigito Helm. — LJUBAV. Najlepši vefilm nežne Elizabete Bergner.

MR. BAHOVEC

Lekarna Mr. Ph. L. Bahovec, Ljubljana

6

ter stane zavojček 20 Din

„PLANINKA“ zdravilni čaj

iz najboljših zdravilnih zelišč, čisti in prenavlja kri in učinkuje izborno pri slabi prebavi želodca, zaprtju telesa, napenjanju, nerednem delovanju črev, hemoroidih (zlati žil), poapnenju žil, izpuščajih in žolčnem kamnu. Preprečuje kislino in zbuja tek. Pravi „Planinka“ čaj je zaprt in plombiran in ima napis:

Blagovna znamka

„Svetla glava“

se je obnesla. — Med tisoči znamk, ki se priglasajo vsako leto, pač pa ni nobena postala znana kakor ta. Radi pozornosti, ki jo vzbuja slika, in radi globokega svojega pomena je postal znak nepozaben.

„Znamka Oetker“ jamči za najboljšo kvaliteto po najnižjih cenah in radi tega načela so

Dr. Oetker-jev pečilni prašek

Dr. Oetker-jev vanilinov prašek

Dr. Oetker-jev prašek za pudinge itd.

tako močno razširjeni.

Letno se proda mnogo milijonov zavojčkov, ki pomagajo „prosvitljenim“ gospodinjam postaviti v kratkem času na mizo tečne jedi. Marsikatera ura se je prihranila, mnoge nevolje radi slabega kipenja močnikov je izostalo.

Otroci se veselijo, če speče mati Oetkerjev šartelj, in v otroški sobi ni ničesar boljšega, nego je Oetker-jev puding s svežim ali vkuhanim sadjem ali s sadnim sokom.

Pri nakupu pozor na to, da se dobe pristni Dr. Oetker-jevi fabrikati, ker se često ponujajo manj vredni posnetki.

Dr. Oetker-jev vanilinov sladkor je najboljša začimba

za mlečne in močnate jedi,
pudinge in spenjeno smetano,
kakao in čaj,
šartlje, torte in pecivo,
jajčni konjak.

Zavojček odgovarja dvema ali trem strokom dobre vanilije.

Ako se pomeša $\frac{1}{2}$ zavojčka Dr. Oetker-jevega izbranega vanilinovnega sladkorja z 1 kg finega sladkorja in se dasta 1 do 2 jajčni žlici te mešanice v skodelico čaja, tedaj se dobi aromatična, okusna pijača.

Dr. Oetker-jevi recepti za kuhinjo in hišo

prinašajo izbiro izvrstnih predpisov za pripravo enostavnih, boljnih, finih in najfinejših močnatih jedi, šartljev, peciva, tort itd.

Za vsako obitelj so največje važnosti, ker najdejo po njih sestavljena jedila radi svoje enostavne priprave, svojega odličnega okusa in svoje lahke prebavljivosti povsod in vedno pohvalo gospodinji — tudi onih, ki stavijo večje zahteve — in ker je, kakor je pokazala izkušnja, vsako ponesrečenje tudi pri začetnicah izključeno.

Oetker-jevo knjigo dobite zastonj pri Vašem trgovcu; ako ne, pišite naravnost na tovarno

DR. OETKER, MARIBOR.

81